

HOẠT ĐỘNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ TIÊU CHUẨN ĐO LƯỜNG CHẤT LƯỢNG GIAI ĐOẠN 2016-2020

■ Thái Thị Hồng Liên

Chi cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng Nghệ An

Thực hiện Nghị quyết số 06/NQ/TU ngày 14/12/2016 của Ban Chấp hành tỉnh Đảng bộ tỉnh về phát triển khoa học và công nghệ (KH&CN) giai đoạn năm 2016-2020, định hướng đến năm 2025, trong thời gian qua, hoạt động quản lý nhà nước về lĩnh vực Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng (TC-ĐL-CL) đã đạt được nhiều kết quả nổi bật đáng ghi nhận, góp phần quan trọng trong thành tích chung của ngành KH&CN.

1. Một số kết quả nổi bật

Tham mưu ban hành văn bản và tuyên truyền phổ biến pháp luật

- Tham mưu Sở KH&CN trình UBND tỉnh ban hành 10 văn bản quản lý nhà nước về lĩnh vực TC-ĐL-CL ở địa phương có chất lượng, hiệu quả, được Bộ KH&CN, Tổng cục TC-ĐL-CL, các cấp, các ngành ở địa phương ghi nhận và đánh giá cao, điển hình như: Quyết định số 44/2016/QĐ-UBND ngày 11/6/2016 về việc phân công trách nhiệm và quan hệ phối hợp trong quản lý nhà nước về chất lượng sản phẩm, hàng hóa (CLSP,HH) trên địa bàn tỉnh Nghệ An; Quyết định số 1410/QĐ-UBND ngày 07/5/2020 về việc phê duyệt Kế hoạch chuyển đổi HTQLCL theo tiêu chuẩn TCVN ISO 9001: 2015 tại các cơ quan, đơn vị thuộc hệ thống hành chính nhà nước trên địa bàn tỉnh Nghệ An giai đoạn năm 2020-2021; Kế hoạch 363/KH-UBND ngày 01/7/2021 về việc ban hành Kế hoạch thực hiện Đề án “Triển khai, áp dụng và quản lý hệ thống truy xuất nguồn gốc sản phẩm, hàng hóa trên địa bàn tỉnh Nghệ An giai đoạn năm 2021-2025,

định hướng đến năm 2030; Kế hoạch số 683/KH-UBND ngày 17/11/2021 Nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm, hàng hóa dựa trên nền tảng KH&CN và đổi mới sáng tạo trên địa bàn tỉnh Nghệ An giai đoạn năm 2021-2030...

- Tổ chức các khóa đào tạo nghiệp vụ về TC-ĐL-CL, mã số, mã vạch, ISO hành chính công, các kiến thức nâng cao năng suất chất lượng cho các doanh nghiệp; Tuyên truyền, hướng dẫn, phổ biến hơn 20 khóa tập huấn trên 2.000 lượt người tham gia là cán bộ quản lý, doanh nghiệp, hợp tác xã, tổ hợp tác và hộ sản xuất kinh doanh về ghi nhãn hàng hóa, áp dụng mã số mã vạch, công bố tiêu chuẩn áp dụng, truy xuất nguồn gốc đối với hàng hóa đóng gói sẵn, nông sản thực phẩm và rau củ quả, các sản phẩm OCOP của tỉnh.

Công tác quản lý đo lường

- Công tác quản lý nhà nước về đo lường được tăng cường, đẩy mạnh, đảm bảo đo lường thống nhất, chính xác trong an toàn lao động, bảo vệ sức khỏe, môi trường, tại các nơi có giao nhận lớn, các doanh nghiệp sản xuất công nghiệp của địa phương cũng như Trung ương đóng trên địa bàn tỉnh Nghệ An. Xây dựng đề án ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động quản lý phương tiện đo (PTĐ) và tổ chức đưa vào thực hiện; Chủ trì và phối hợp với các hãng sản xuất PTĐ xăng dầu tiến hành chạy lại chương trình và dán tem IC các PTĐ xăng dầu trên địa bàn tỉnh: 1.096 PTĐ; Phối hợp với Cục Thuế Nghệ An niêm phong Bộ tổng cơ điện trên các PTĐ xăng, dầu nhằm chống thất thu thuế trong lĩnh vực kinh doanh xăng dầu trên địa bàn tỉnh: 800 PTĐ; Tiếp nhận và giải quyết đơn kiến nghị của khách hàng về PTĐ với tổng số: 100 đơn kiến nghị đối với PTĐ công tơ điện 1 pha và 3 pha; Tiếp nhận công bố dấu định lượng của các doanh nghiệp: 02 doanh nghiệp (Công ty Cổ phần Xi măng ViCem Hoàng Mai; Công ty Cổ phần Sữa Việt Nam - Nhà máy Sữa Nghệ An).

- Hoạt động quản lý nhà nước về đo lường đã được đẩy mạnh đến tận cơ sở, cấp huyện, xã. Chi cục TC-ĐL-CL đã phối hợp với UBND các huyện, thành, thị triển khai lắp đặt và đưa vào hoạt động trạm cân đối chứng tại các chợ, trung tâm thương mại của 21 huyện, thành, thị. Đây

là mô hình tự giám sát, quản lý, đảm bảo đo lường trong thương mại bán lẻ, góp phần quan trọng trong việc ngăn ngừa, đấu tranh chống gian lận đo lường (cân, đong), đảm bảo văn minh trong thương mại tại các chợ và trung tâm thương mại, được các cấp chính quyền cơ sở (cấp huyện, xã), các tổ chức, cá nhân kinh doanh và người tiêu dùng đồng tình ủng hộ và đánh giá cao. Mô hình này được Bộ KH&CN, Tổng cục TC-ĐL-CL tổ chức nhân rộng trên phạm vi cả nước.

Quản lý Nhà nước về chất lượng sản phẩm hàng hóa

- Phát huy vai trò cơ quan đầu mối quản lý nhà nước về TC-ĐL-CL được giao theo tinh thần Quyết định số 44/2016/QĐ-UBND ngày 11/6/2016 về việc phân công trách nhiệm và quan hệ phối hợp trong quản lý nhà nước về CLSP, HH trên địa bàn tỉnh Nghệ An, Chi cục TC-ĐL-CL đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền phổ biến pháp luật đến tận cơ sở (cấp huyện, xã, các doanh nghiệp và người tiêu dùng); Đẩy mạnh hoạt động thanh tra, kiểm tra về CLSP, HH, ghi nhãn, vệ sinh an toàn thực phẩm, truy xuất nguồn gốc, áp dụng các hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến theo TCVN ISO 9001, HACCP, VietGap, GlobaGap... Hàng năm tổ chức tổng kết đánh giá, thông tin báo cáo kết quả hoạt động quản lý nhà nước về CLSP,

Một số hoạt động TC-ĐL-CL của Nghệ An

HH theo phân công. Phối hợp chặt chẽ với các sở, ngành và huyện trong thanh tra, kiểm tra nên hiệu quả của hoạt động thanh tra, kiểm tra tốt, có tác dụng rõ rệt đến việc chấp hành pháp luật, góp phần quan trọng trong việc kịp thời ngăn ngừa và đấu tranh chống sản xuất, kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng, các hành vi gian lận về đo lường...

- Giải thưởng Chất lượng Quốc gia: Nghệ An là tỉnh luôn đi đầu trong phong trào nâng suất chất lượng. Từ năm 2016-2020, Nghệ An có 12 doanh nghiệp đăng ký tham dự đạt giải thưởng. Trong đó có 04 doanh nghiệp đạt giải Vàng Chất lượng Quốc gia: Công ty Cổ phần Sữa TH (2016), Công ty Cổ phần Lương thực Vật tư Nông nghiệp Nghệ An (2016); Công ty TNHH MTV Hoa sen Nghệ An (2019) và Công ty Cổ phần Thực phẩm Sữa TH (2020). Đặc biệt năm 2021, Công ty Cổ phần Thực phẩm Sữa TH đã đạt giải World Class Award cho loại hình sản xuất lớn, số doanh nghiệp còn lại đạt Giải thưởng Chất lượng Quốc gia.

Thực tiễn cho thấy, những doanh nghiệp đạt giải thưởng là những doanh nghiệp điển hình về áp dụng thành công các hệ thống quản lý, công cụ cải tiến, kết quả sản xuất kinh doanh nổi bật, đi đầu tham gia trong phong trào nâng suất chất lượng, đóng góp tích cực cho cộng đồng và xã hội. Giải thưởng Chất lượng Quốc gia thực sự đã tạo đà cho doanh nghiệp bước vào giai đoạn hội nhập tích cực và khẳng định thương hiệu đối với thị trường khu vực và quốc tế.

- Công bố Hợp chuẩn/hợp quy: Cấp 195 thông báo (trong đó cấp thông báo hợp chuẩn 132/132 sản phẩm/36 doanh nghiệp, 63 thông báo hợp quy/156 sản phẩm/5 doanh nghiệp). Về cơ bản, 100% sản phẩm thuộc danh mục quản lý nhà nước của ngành đã được công bố hợp quy theo quy định.

Kiểm tra nhà nước về chất lượng hàng hóa nhập khẩu

Kiểm tra tiếp nhận đăng ký 08 lô khí dầu mỏ hóa lỏng (LPG), 405 lô thiết bị điện và điện tử (an toàn điện) và 459 lô thép làm cốt bê tông.

Nhận thức được vai trò quan trọng của CLSP, HH quyết định đến sự sống còn của doanh nghiệp, nên nhiều doanh nghiệp rất quan tâm đến các giải pháp để quản lý, đảm bảo và nâng cao chất lượng CLSP, HH, đặc biệt là việc đầu tư nghiên cứu ứng dụng các tiến bộ KH&CN, đầu tư đổi mới công nghệ thiết bị, chú trọng xây dựng các phòng đo lường, thử nghiệm để giám sát, đánh giá, đảm bảo CLSP, HH của mình. Nghệ An đã có trên 45 phòng đo lường thử nghiệm chất lượng của các doanh nghiệp và cơ quan quản lý nhà nước được công nhận nhận đạt tiêu chuẩn Vilas và Las-XD, tập trung chủ yếu ở các lĩnh vực như: Vật liệu xây dựng; Giao thông vận tải (chất lượng công trình xây dựng); Mía đường; Vật tư nông nghiệp (phân bón, thức ăn gia súc, giống cây trồng); Bia rượu, nước giải khát; Dứa; Bột đá; Thủy sản; Công tơ điện (Công ty Điện lực Miền Bắc); Trạm kiểm định Đồng hồ nước (Công ty V cấp nước Nghệ An)... Trong đó, Phòng thử nghiệm của Trung tâm Kỹ thuật TC-ĐL-CL trực thuộc Chi cục TC-ĐL-CL đã được công nhận đạt tiêu chuẩn Vilas 993.

Hoạt động quản lý TC-ĐL-CL đã góp phần quan trọng tạo nên sự chuyển biến rõ rệt về CLSP, HH ở Nghệ An trong giai đoạn năm 2015-2020: tạo ra được nhiều sản phẩm, hàng hóa mang lại giá trị, giải quyết đầu ra và thu nhập cho người dân; các sản phẩm đã tham gia chương trình OCOP (mỗi xã một sản phẩm) không ngừng được hoàn thiện nâng cao chất lượng sản phẩm, mẫu mã bao bì sản phẩm.

Hiện nay, Nghệ An đã có 16/21 huyện thành, thị xã tổ chức đánh giá, phân hạng và có sản phẩm đạt hạng sao, có 113 sản phẩm đạt 3 sao trở lên (87 sản phẩm đạt 3 sao chiếm 77%; 26 sản phẩm đạt 4 sao chiếm 26%). Cả nước có 4.919 sản phẩm công nhận đạt 3 sao trở lên, trong đó 20 sản phẩm đạt 5 sao. Năm 2019-2020: 106 chủ thể đăng ký tham gia chương trình OCOP (75 chủ thể có sản phẩm đạt 3-4 sao). Trong đó: 17 hợp tác xã; 21 doanh nghiệp, 06 cơ sở sản xuất; 09 tổ hợp tác; 12 hộ sản xuất kinh doanh (Đồng bằng 40

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

chủ thể/72 sản phẩm đạt 3 sao đến 4 sao; Miền núi 35 chủ thể/41 sản phẩm đạt 3 sao đến 4 sao).

Kiểm tra, thanh tra TC-ĐL-CL

Phối hợp tốt với các cấp, các ngành tổ chức hàng trăm đợt kiểm tra, thanh tra về TC-ĐL-CL đối với các cơ sở sản xuất và kinh doanh trên địa bàn. Trong hoạt động đấu tranh chống hàng giả đã phát hiện và tham gia xử lý nhiều vụ sản xuất, buôn bán hàng giả, hàng kém chất lượng và gian lận trong đo lường, bảo vệ quyền lợi của các nhà sản xuất kinh doanh chân chính, góp phần bảo đảm thống nhất, chính xác trong đo lường và hỗ trợ thúc đẩy phát triển sản xuất, nâng cao CLSP, HH ở Nghệ An góp phần bảo vệ người tiêu dùng. Chủ trì 17 cuộc, phối hợp các cơ quan có thẩm quyền 04 cuộc, 571 cơ sở được thanh tra, kiểm tra với tổng số tiền phạt vi phạm hành chính là 324.029.800 đồng/25 cơ sở.

Công tác cải cách hành chính

Cải cách hành chính là nhiệm vụ chính trị - xã hội, nhằm sửa đổi toàn diện hệ thống hành chính nhà nước, giúp cơ quan nhà nước hoạt động hiệu lực, hiệu quả hơn, phục vụ nhân dân, phục vụ yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội tốt hơn trong tình hình hiện nay. Việc hỗ trợ các sở ban ngành, UBND cấp huyện tập huấn chuyển đổi hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn quốc gia TCVN ISO 9001:2015 được thực hiện hàng năm. Ngoài ra thường xuyên rà soát 12 Bộ

thủ tục hành chính (TTHC) thuộc thẩm quyền giải quyết của đơn vị và đề nghị sửa đổi 09 TTHC, bãi bỏ 03 TTHC, đề xuất nâng 06 TTHC từ mức độ 02 lên mức độ 04; 02 TTHC từ mức độ 02 đề xuất lên mức độ 03. Điều cử 01 cán bộ công chức trực, tiếp nhận và trả kết quả hồ sơ giải quyết TTHC tại Trung tâm Phục vụ Hành chính công của tỉnh.

Hướng dẫn các cơ quan, đơn vị thuộc hệ thống hành chính nhà nước trên địa bàn tỉnh Nghệ An thực hiện việc chuyển đổi hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn Quốc gia TCVN 9001:2008 sang phiên bản TCVN ISO 9001:2015 cho 60/60 đơn vị áp dụng, đến nay đã có 59/60 đơn vị đã thực hiện việc chuyển đổi.

Công tác dịch vụ kỹ thuật TC-ĐL-CL phục vụ quản lý

Hoạt động của Trung tâm Kỹ thuật TC-ĐL-CL sau khi được thành lập từ năm 2016 đến nay đã đi vào hoạt động ổn định, từng bước phát triển vững chắc, nhiều lĩnh vực mới đã được chỉ định khả năng thử nghiệm chất lượng sản phẩm hàng hóa, kiểm định hiệu chuẩn, tăng số lượng phương tiện đo được kiểm định, góp phần đảm bảo công bằng trong cân, đong, đo, đếm, hỗ trợ tích cực công tác đấu tranh chống sản xuất, lưu thông hàng giả, hàng kém chất lượng, gian lận đo lường, bảo vệ doanh nghiệp sản xuất kinh doanh chân chính, bảo vệ quyền lợi chính đáng cho

Một số hình ảnh về Trung tâm Kỹ thuật TC-ĐL-CL Nghệ An

đồng đảo người tiêu dùng, đáp ứng tốt hơn yêu cầu của công tác quản lý nhà nước trên địa bàn tỉnh. Duy trì, cải tiến và mở rộng năng lực về hiệu chuẩn, thử nghiệm theo tiêu chuẩn ISO IEC 17025: 2017: Thực hiện các hoạt động duy trì, cải tiến và mở rộng hệ thống quản lý chất lượng ISO/IEC 17025:2017. Được Văn phòng Công nhận chất lượng (BoA) công nhận lại và công nhận mở rộng hệ thống quản lý chất lượng ISO/IEC 17025:2017 theo Quyết định công nhận phòng thí nghiệm số 912.2020/QĐ-VPCNCL ngày 23/11/2020.

- Giữ, duy trì bảo quản chuẩn đo lường, thực hiện liên kết chuẩn quốc gia, giám định đo lường và CLSP, HH. Kết quả: 100% chuẩn đo lường của Trung tâm được bảo trì, bảo dưỡng định kỳ và bảo quản nghiêm ngặt trong các điều kiện môi trường phù hợp, thiết lập hồ sơ và kiểm soát chặt chẽ bảo đảm tính toàn vẹn, đầy đủ của các hệ thống chuẩn. Thực hiện tốt hoạt động liên kết chuẩn với chuẩn đầu, chuẩn quốc gia.

- Việc thu và nộp ngân sách từ hoạt động kỹ thuật TC-ĐL-CL vẫn được duy trì, phát triển và có hiệu quả theo hàng năm.

- Cơ sở vật chất về trang thiết bị được bổ sung định kỳ hàng năm và nhất là trụ sở làm việc mới đã được đầu tư xây dựng, khang trang, rộng rãi tạo điều kiện thuận lợi cho các hoạt động dịch vụ kỹ thuật cũng như mở rộng các lĩnh vực chỉ định khác.

- Số PTĐ đã được kiểm định, hiệu chuẩn: 27.945 PTĐ; Số mẫu thử nghiệm CLSP, HH: 1992 mẫu thử; Doanh thu: 27.945.000.000 đồng; Nộp ngân sách 1.996.000 đồng.

Công tác đầu tư tăng cường cơ sở vật chất

- Năm 2011-2020, thực hiện Dự án xây dựng trụ sở làm việc của Chi cục TC-ĐL-CL tại xã Nghi Ân, thành phố Vinh. Kết quả, đã xây dựng trụ sở làm việc của Chi cục, Trung tâm kỹ thuật TC-ĐL-CL và các Trạm kiểm định Tắcximet, kiểm định Xitec ô tô cũng như các hạng mục khác...

- Từ năm 2016-2020 được Sở KH&CN đầu tư: Tăng cường năng lực đo lường - thử nghiệm cho Trung tâm kỹ thuật TC-ĐL-CL Nghệ An đáp ứng

yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh cũng như vùng Bắc Trung Bộ.

- Năm 2019 đến 2021 thực hiện Dự án xây dựng Trạm Đo lường Chất lượng Hoàng Mai tại phường Quỳnh Di, thị xã Hoàng Mai; diện tích đất xây dựng Trạm được cấp 3000m². Hiện nay, dự án đang triển khai xây dựng trụ sở Trạm và mua sắm thiết bị, dự kiến hết năm 2021 sẽ đưa vào hoạt động.

2. Đánh giá hiệu quả kinh tế - xã hội của hoạt động TC-ĐL-CL

Sự phối hợp giữa các cấp, các ngành, các doanh nghiệp và người tiêu dùng về công tác TC-ĐL-CL ngày càng rõ nét và có hiệu quả thực sự. Đặc biệt là thực hiện đồng bộ các giải pháp tăng cường hiệu lực hiệu quả công tác quản lý nhà nước về TC-ĐL-CL từ cấp tỉnh đến cấp huyện, xã, thúc đẩy nâng cao năng suất, CLSP, HH, sức cạnh tranh của sản phẩm hàng hóa ở Nghệ An. Thể hiện rõ trong công tác quản lý CLSP, HH trong sản xuất, trong lưu thông, công tác quản lý nhà nước về đo lường, tăng số lượng PTĐ được kiểm định, mở rộng khả năng kiểm định...

Nhiều giải pháp quản lý nhà nước về TC-ĐL-CL được triển khai có hiệu quả lớn như:

- Thực hiện việc ghi nhãn hàng hóa, áp dụng, duy trì và cải tiến hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến, áp dụng mã số, mã vạch, truy xuất nguồn gốc đã lan tỏa tới các sản phẩm, có hiệu ứng tốt cho các sản phẩm nông sản địa phương, tăng doanh thu cho các tổ chức/cá nhân tạo được niềm tin cho người tiêu dùng an tâm khi sử dụng sản phẩm.

- Công tác thanh tra, kiểm tra và phối hợp hiệu quả tích cực giữa các sở, ngành và UBND cấp huyện đã góp phần quan trọng trong công tác đấu tranh ngăn chặn việc sản xuất, lưu thông hàng giả, hàng kém chất lượng, gian lận đo lường, bảo vệ quyền lợi của nhà sản xuất, kinh doanh chân chính và quyền lợi chính đáng của người tiêu dùng.

- Quan tâm đầu tư tăng cường cơ sở vật chất, tăng cường đội ngũ cán bộ làm công tác TC-ĐL-CL ở các sở, ngành, UBND các huyện, thành, thị./.